

Remissvar

registrator@skolverket.se
Skolverkets diarienummer:
6.1.2-2022:1775.

Remiss avseende förslag till föreskrifter om nationella prov i grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan läsåret 2023/2024 samt inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare andra kalenderhalvåret 2023 och första kalenderhalvåret 2024.

I detta yttrande redovisas Vuxenutbildning i samverkan (ViS) synpunkter på ovanstående betänkande. Riksförbundet Vuxenutbildning i Samverkan, ViS, är en branschorganisation för vuxenutbildare. Organisationen representerar offentliga och privata vuxenutbildare över hela Sverige. ViS har inbjudits att lämna synpunkter på ovan angiven remiss.

Komvux är till sin natur en flexibel utbildningsform. Vid sidan av vad som är fastställt i de nationella styrdokumenterna för komvux är enskilda utförare även skyldiga att följa andra styrande dokument, såsom avtal mellan kommun och utförare. Flexibiliteten är nödvändig för komvuxelevers studief framgångar och i förhållande till gymnasieskolan har komvux därför fler studie- och undervisningsformer, tätare antagningar, tätare kurslut, individuell studietakt hos eleverna samt kortare kurstid. Den flexibla utbildningsformen utgör samtidigt grunden till stora utmaningar med de nationella proven, varför det är mycket önskvärt med en påskyndad digitalisering av nationella proven inom komvux. Genomförandet av de nationella proven är organiserat på olika sätt i de olika kommunerna, vilket bland annat innebär att kraven som kommuner ställer i avtalen med utförare kan skilja sig åt. I och med att kommunernas kravställning gentemot utförare kan se så olika ut är det av största vikt att Skolverkets föreskrifter för de nationella proven inom komvux är tydliga och i tillräcklig grad anpassade för de särskilda förutsättningar som råder inom komvux.

ViS anser att Skolverkets föreskrifter och konsekvensanalys inte tillräckligt tydligt visar hur Skolverket har tagit hänsyn till komvux flexibla utbildningsform och de särskilda utmaningar som följer med det. Komvux som utbildningsform är förvånande osynlig i konsekvensutredningen (bilaga 7), där Skolverket i större utsträckning skulle behöva resonera kring de praktiska utmaningar i utförande som finns inom komvux. Exempelvis anges antalet skolenheter och anordnare med betygsrätt som beställer nationella prov inom komvux, men Skolverket berör inte den problematik som enheter inom komvux möter i att få denna skolenhetskod. En del kommuner beställer inte skolenhetskoder till upphandlade utförare och en del kommuner beställer inte heller proven på sina befintliga skolenhetskoder utan överlämnar till utföraren att beställa de nationella proven. Konsekvensen blir att beställningen sker med stöd av utförarens betygsrätt eller på

de enheter hos utföraren som har fått en skolenhetskod. Förutom att statistiken blir missvisande, tillkommer logistiska utmaningar i leverans till den enhet som ska genomföra de nationella proven.

Genomförande av nationella prov i förhållande till komvux flexibilitet

Det saknas en beskrivning av hur föreskrifterna för de nationella proven påverkar komvux flexibilitet i stort. Skolverket berör i konsekvensanalysen hur övriga skolformers flexibilitet i viss utsträckning begränsas genom en reglering av provtidpunkt. Skolverket berör dock inte överhuvudtaget den begränsning som ett genomförande av de nationella proven innebär för komvux, eller hur föreskrifterna kan påverka och begränsa distanselever i hens studier. Exempelvis hur längre provperioder ökar risk för att provens innehåll läcker till eleverna och att distanselever ofta har valt studieformen distans eftersom hen av olika skäl inte har möjlighet att ta sig till en fysisk skola. Generellt sett innebär det en motsägelse att komvuxstudier ska vara flexibla samtidigt som genomförandet av de nationella proven är väldigt oflexibla. Frågan behöver åtminstone adresseras, exempelvis med förtydligande resonemang kring komvux flexibilitet i förhållande till att nationella prov enligt föreskrifterna ska genomföras genom att elever och lärare befinner sig fysiskt på samma plats.

Fler provversioner snarare än längre återanvändningstid

Det är mycket välkommet med fler provversioner att alternera mellan inom komvux. Det hade dock varit bättre med fler nya provversioner att alternera mellan, än längre återanvändningstid på äldre prov. Det löpande genomförandet av nationella proven inom komvux medför en spridningsrisk som huvudsakligen beror på att proven genomförs så ofta som varje vecka, samtidigt som det sällan kommer nya provversioner och det finns en risk att elever för vidare provens innehåll. Även med noggrant efterföljande av säkerhetsinstruktionerna går det inte att undvika att elever memorerar frågorna och för dessa vidare till andra. Vad gäller sekretess och spridningsrisken ligger tonvikten i föreskrifterna för nationella prov inom komvux på gymnasial nivå (bilaga 5) främst på att provens innehåll inte ska spridas till gymnasieelever. Mot bakgrund av den spridningsrisk som finns inom komvux anser vi att sekretessen kontra spridningsrisk inom komvux behöver adresseras särskilt, åtminstone i konsekvensanalysen.

Delprov i engelska och sve/sva 1

Vi uppfattar de föreslagna föreskrifterna (bilaga 5) som att det inte kommer att finnas något delprov A (muntlig del) i engelska och sve/sva 1 överhuvudtaget under andra kalenderhalvåret 2023 och första kalenderhalvåret 2024. Om detta stämmer är det önskvärt med ett förtydligande att muntliga delprov utgår helt och hållet under läsåret 2023/34 i de ovan angivna kurserna. Det behöver framförallt framgå av Skolverkets konsekvensanalys vilka överväganden som har legat bakom ställningstagandet. ViS ser positivt på att muntliga delprov utgår. Vår erfarenhet visar att det är väldigt svårt att genomföra de muntliga delproven på ett sätt att provens syfte att stödja en likvärdig betygssättning kan uppnås, särskilt med elever som läser distanskurser.

Marie Egerstad
Ordförande
Vuxenutbildning i Samverkan

